

SPRAWOZDANIE DYREKCYI
SZKOŁY HANDLOWEJ

W KRAKOWIE

za rok szkolny 1888|9.

KRAKÓW.

NAKŁADEM DYREKCYI SZKOŁY HANDLOWEJ.

W Drukarni Wł. L. Anczyca i Spółki,
pod zarządem Jana Gadowskiego.

1889.

SPRAWOZDANIE.

Składając sprawozdanie za rok szkolny 1888/9 a siódmy z rzędu od czasu założenia szkoły handlowej w Krakowie, nie od rzeczy będzie, przytoczyć na wstępie pogląd tabelaryczny jak się ta szkoła w przeciągu tych lat siedmiu rozwijała. Tabela ta będzie bowiem najwymowniejszym dowodem czy szkoła taka jest w mieście naszym potrzebną i czy celowi swemu odpowiada.

Rok	Ilość uczni zapisanych			W ciągu roku wystąpiło			Klasyfikowano		
	zawo- do- wych	bez zajęcia	razem	zawo- do- wych	bez zajęcia	razem	zawo- do- wych	bez zajęcia	razem
1882/3	—	—	40	—	—	12	—	—	28 ¹⁾
1883/4	—	—	72	—	—	23	—	—	49 ²⁾
1884/5	36	48	84	11	14	25	25	34	59
1885/6	30	52	82	12	13	25	18	39	57
1886/7	26	50	76	7	16	23	19	34	53
1887/8	29	57	86	4	17	21	25	40	65
1888/9	35	70	105	8	20	28	27	50	77

Tutejsza szkoła handlowa, założona w roku 1882 staraniem Świetnej Rady miejskiej, a utrzymywana za pomocą stałych zasiłków, udzielanych przez Wysoki Rząd (Złr. 1000), Wysoki Sejm krajowy (Złr. 1000), Świetną Gminę miasta Krakowa (udzielającą bezpłatnie lokal, opał i stróża), Świetną Izbę handlową (Złr. 500),

¹⁾ W tym roku istniała tylko Isza i IIga klasa.

²⁾ W trzech klasach.

kongregację kupiecką (Złr. 300) tudzież subwencyi niestałych, udzielanych wspianiałomyślnie przez tutejszą Kasę oszczędności, wreszcie datków jednorazowych Banku dla krajów koronnych w Wiedniu i Dra Arnolda Rapoporta doszła dzięki opiece używanej temu zakładowi przez Gminę miasta i wyżej przytoczone tak poważne instytucje i korporacye do tego, że dla braku absolutnego pomieszczenia uczniów, musiano odmawiać dalszego przyjmowania tychże.

Nauka w szkole udzielaną bywa przez siedmiu nauczycieli zawodowych lub specyalnie w zawodzie bankierskim lub kupieckim wykształconych, pod kierunkiem Dyrektora i nadzorem Wydziału Zarządu, wybranego przez Świątną Radę Miejską, Izbę handlową i kongregację kupiecką, składającego się z sześciu Członków oraz dwóch Delegatów, zamianowanych przez Wysokie Ministerstwo Oświaty i przez Wysoki Wydział krajowy.

Szkoła ta ma przeto charakter publiczny, a nadzor wykonywany przez najpoważniejsze osobistości miasta naszego daje zupełną gwarancję racjonalnego kształcenia uczniów.

Przedmioty w tej szkole w 3 klasach w przeciągu 3 lat wykładane są następujące:

- 1) *Język polski* począwszy od płynnego czytania, aż do ćwiczeń piśmiennych wypracowywanych na podstawie nauk realnych handlowych i przemysłowych.
- 2) *Język niemiecki* począwszy od czytania, aż do stylistyki kupieckiej.
- 3) *Język francuski* począwszy od pierwszych zasad czytania i pisania, aż do korespondencyi handlowej.
- 4) *Rachunki kupieckie* począwszy od czterech działań, aż do reguły spółki pojedynczej i złożonej, obliczania eskontu weksli, dewiz, efektów giełdowych, rachunków bieżących, kalkulacyi faktur.
- 5) *Nauka o handlu* począwszy od pojęć ogólnych o towarze, cenie, kupnie, aż do interesów bankierskich, giełdowych.
- 6) *Ćwiczenia kontowe* począwszy od faktur aż do weksli.
- 7) *Buchalterya* z przerobieniem interesu kupieckiego we wszystkich księgach.
- 8) *Korespondencya handlowa* praktycznie w języku polskim i niemieckim przerabiana.

- 9) *Geografia* kraju rodzinnego, monarchii austriackiej i krajów Europy z szczególnem uwzględnieniem produkcji, przemysłu i handlu pojedynczych krajów.
- 10) *Kaligrafia* poczynszy od kresek aż do ronda i pisma ozdobnego.

Program nauk jest przeto tak obfity, a system nauczania tak praktyczny, że bez przesady powiedzieć można, iż uczeń, który z dobrym postępem skończy wszystkie klasy tutejszej szkoły handlowej, uzyska bezwarunkowo wszystkie podstawy do zajęcia wybitnego stanowiska w każdym przedsiębiorstwie handlowem, o ile przyswoi sobie wymogi specjalne tego przedsiębiorstwa. Zdolniejsi natomiast uczniowie, którzy z wyszczególnieniem kursa nauk skończyli, a wykształcenia dalszego, na podstawie w tej szkole nabytego nie zaniedbują, mogą śmiało dojść do poważnych stanowisk w bankach, asekuracjach, kasach oszczędności lub towarzystwach zaliczkowych.

Cel szkoły jest przeto w zupełności dopięty, a rozwój jej dalszy i korzyść, jaka z niej kiedyś dla stosunków naszych handlowych i przemysłowych wyniknie, zależy jedynie od pilności uczniów a w znaczniejszej jeszcze mierze od pryncypałów, od których dobrej woli wyłącznie zawisło pozwolenie uczniom do korzystania z tej szkoły i zachęcania ich do pracy w tym kierunku.

Na tem miejscu ośmiela się Dyrekcyja zwrócić do Szanownych Panów kupców i przemysłowców, aby w dobrze zrozumianym własnym interesie, posyłając praktykantów swych do szkoły, pozwolili tymże kończyć wszystkie trzy klasy, a nie jak się to często zdarza, po ukończeniu pierwszej klasy, uczęszczania do dalszych klas wręcz wzbraniali, szczególnie w tych wypadkach, gdy praktykant subjektem zostanie. Takie bowiem położenie wiadomości ucznia po ukończeniu pierwszej klasy, będącej właściwie tylko kursem przygotowawczym do szkoły handlowej, ani uczniowi, ani pryncypałowi korzyści nie przynoszą, gdyż właśnie dopiero w II i III klasie udzielane bywają nauki ściśle z potrzebami handlu i przemysłu zespolone.

Że zaś uczniowie i subjekci handlowi, pomimo swej zawodowej pracy, chętnie i z dobrym skutkiem z nauk w szkole handlowej udzielanych korzystają, jest najlepszym dowodem ta oko-

liczność, że między celującymi w każdej klasie znajdują się praktykanci handlowi.

Po tym wstępie, zawierającym pogląd ogólny na cele szkoły i jej potrzeby przystępuje Dyrekcyja do właściwego sprawozdania za rok ubiegły.

Warunki i środki, wśród których szkoła w tym roku rozwijała się, były też same, co i w latach poprzednich. Chęci i starania mężów opiekujących się zakładem i jego potrzebami nie zmalały; ofiarność i pomoc materyalna poszczególnych instytucyi i Wysokiego Rządu zasilających tę szkołę od jej zawiązku pozostały niezmiennie i szczerze życzliwe.

W wewnętrznym zarządzie szkoły podnieść należy cierpliwość, sumienną pracę, punktualność i rzetelne poczucie obowiązków całego grona nauczycielskiego tak dalece, że w wypadkach niespodziewanych przeszkód, jak n. p. dłuższej jednego z nauczycieli w tym roku choroby, nauka zwykłym odbywała się trybem. Złożonego ciężką niemocą nauczyciela zastępowali koledzy jak najpilniej, starając się naukę przez niego rozpoczętą w tejże samej formie i treści dalej prowadzić.

Zachowanie się młodzieży pod względem obyczajowym było, co Dyrekcyja z prawdziwem zaznaczyć musi zadowoleniem, bardzo dobre, w trzeciej zaś klasie nawet wzorowe, tak, iż wszyscy uczniowie tej klasy chwalebną z obyczajów otrzymali notę.

Jestto objaw korzystny i pochlebny tak dla naszej młodzieży, jakoteż i dla zakładu i jego kierowników w obec opinii publicznej, zwłaszcza, że Dyrekcyja, nie mając oznaczonych ustawą norm i przepisów dyscyplinarnych, w egzekutywie swej władzy wcale nie potrzebowała uciekać się w tym roku do kar i wyłącznie sumiennemu dozorowi i staraniom ze strony grona nauczycielskiego ten pomyślny stan obyczajowy uczniów zawdzięcza.

Jako dodatni objaw rozwoju szkoły zapisać należy i ten fakt, że w bieżącym roku przyszedł do skutku z roku na rok odkładany kurs wieczorny z wykładami nauki buchalteryi i prawa wekslowego. Chętnych i pilnie na wykłady wieczorne uczęszczających, a bez wyjątku już na stanowiskach będących ludzi, znalazło się 17, którzy po ukończeniu wykładów po większej części do egzaminu przystąpili i odpowiednie świadectwa otrzymali.

Na zakończenie tego sprawozdania przedkładamy daty sta-

tystyczne za rok szkolny ubiegły, program nauk i wyniki klasyfikacji.

W roku szkolnym 1888/9 a siódmym istnienia szkoły zapisało się do klasy I. 46

„ „ II. 40

„ „ III. 19

razem przeto . . . 105 uczni.

W ciągu roku porzuciło zakład 28 uczniów a klasyfikowano w klasie I. 32, w klasie II. 28, w klasie III. 17, razem 77 uczni.

W porównaniu z rokiem ubiegłym okazuje się, że w roku szkolnym 1888/9 zapisało się więcej o 19stu, a klasyfikowano więcej o 12stu uczni.

Z zapisanych 105 uczni było 46 którzy już poprzednio do szkoły uczęszczali, 59 zaś nowo zapisanych.

Z zapisanych 105 uczniów było 35 zajętych w handlach, reszta 70 dotąd żadnej praktyki handlowej nie miała, — w ciągu roku przestało chodzić na wykłady 8 zawodowych i 20 niezawodowych, a klasyfikowano 27 uczniów praktykantów handlowych i 50 niezawodowych.

W porównaniu z rokiem zeszłym zapisało się zawodowych uczni więcej 6, a klasyfikowano więcej 2 uczni zawodowych.

Program nauk w poszczególnych przedmiotach był następujący:

Język polski (*uczył p. W. Michna*).

Klasa I. tygodniowo godzin 2.

Czytanie płynne i wyraziste; objaśnianie odczytanych ustępów pod względem treści i związku pojedynczych myśli; opowiadanie treści w dłuższych ustępach; wyuczenie się na pamięć i należyte wygłaszanie wzorowych, poprzednio odczytanych i wyjaśnionych ustępów, bądź prozaicznych bądź poetycznych.

Ćwiczenia gramatyczne, a mianowicie: gruntowne poznanie wszystkich części mowy; odmiany imion; o zdaniu pojedynczym, gołym i rozwiniętym; pojęcie o zdaniu złożonym.

Ćwiczenia piśmienne, a mianowicie: ortograficzne na podstawie dyktatów; pisanie przystępnie opowiedzianych bajek, po-

wiastek; opisów różnych przedmiotów, tudzież pisanie w skróceniu treści odczytanych ustępów z książki do czytania przeznaczonej.

Zadanie co dwa tygodnie.

Podręcznik: Wypisy polskie, tom I.

Klasa II. tygodniowo godzina 1.

Treściwe opowiadanie odczytanych ustępów ze szczególną uwagą na poprawność; zwięźłość wyrażania się. Wyuczanie się na pamięć ustępów prozaicznych i poetycznych.

Ćwiczenia gramatyczne, a mianowicie powtórzenie o zdaniu złożonem pojedynczem rozwiniętem; uzupełnienie nauki o zdaniu złożonem z uwzględnieniem znaczenia spójników i używania znaków pisarskich; uzupełnienie odmian imion i czasownika, tudzież nauka o składni, zgody i szyku.

Ćwiczenia piśmienne, a mianowicie: opisy i opowiadania, do których treść brano z nauk realnych, albo handlowych i przemysłowych.

Co dwa tygodnie zadanie.

Klasa III. tygodniowo godzina 1.

Czytanie, objaśnienie; opowiadanie wzorowych ustępów pisarzy znakomitszych na podstawie polskiej książki przeznaczonej do czytania. Cały zakres nakreślonej nauki z gramatyki w klasie drugiej, powtórzona szczegółowo w klasie III.

Ćwiczenia piśmienne; takie same co do formy jak w klasie II., tylko znacznie w szerszym zakresie. Przy objaśnieniu ćwiczeń piśmiennych wyjaśniano głównejsze formy i zasady stylu.

Co dwa tygodnie zadanie.

Podręcznik dla klasy II. i III: Wypisy polskie tom II.

Język niemiecki (*uczył p. Rudolf Ottmann*).

Klasa I. tygodniowo 4 godziny.

Czytanie, wymowa, uczenie się słów całemi grupami z uwzględnieniem potrzeb zawodu kupieckiego, składania zdań pojedynczych, na podstawie tychże praktyczne rozmówki, pisownia, ćwiczenia stylistyczne materiału ustnie przerobionego, uczenie się

praktycznych, krótkich ustępów na pamięć z równoczesnem pisanem tychże na tablicy.

Co dwa tygodnie zadanie szkolne.

Klasa II. tygodniowo 3 godziny.

Powtórzenie przedmiotów klasy I. Czasowniki nieregularne i tryby, zdania złożone i rozszerzone, rozmówki praktyczne, do zawodu kupieckiego zastosowane, czytanie ustępów i opowiadanie własnymi słowami, bądź uczenie się ustępów przedtem na tablicy spisanych na pamięć, celem nabycia wprawy w stylistyce.

Co dwa tygodnie zadanie szkolne.

Klasa III. tygodniowo 3 godziny.

Ciąg dalszy przedmiotu klasy II. Opowiadanie bądź uczenie się na pamięć obszerniejszych ustępów z dziedziny przemysłu i handlu ze szczególnem uwzględnieniem stylistyki kupieckiej, sporządzenie kwitów, frachtów, przekazów, ogłoszeń, cyrkularzy, zawiadomień, krótkich listów kupieckich i t. p.

Co tydzień zadanie szkolne.

Podręczniki: Rebena ćwiczenia, Molina gramatyka.

Język francuski (*uczył p. Roman Celiński*).

Klasa II. tygodniowo 2 godziny.

Pierwsze zasady czytania i pisania, o rzeczowniku, rodzaju i o zaimku, słowa posiłkowe mieć i być, cztery koniugacje, ćwiczenia przy tablicy, reguła zgody imiesłowu przeszłego, o ortografii niektórych czasowników regularnych.

Co tydzień zadanie.

Klasa III. tygodniowo 2 godziny.

Czasowniki przedstawiające trudności w niektórych czasach, czasowniki nieregularne, tłumaczenia i opowiadania z książki, ćwiczenia przy tablicy, korespondencya handlowa.

Co tydzień zadanie.

Podręczniki: ćwiczenia Erarda-Ciechomskiego.

Rachunki kupieckie (*uczył p. Artur Stein*).

Klasa I. tygodniowo 3 godziny.

Cztery działania liczbami niemianowanemi i mianowanemi, jednogatunkowemi, całemi i dziesiętnemi, wraz z ułatwieniami w działaniach; skrócony sposób mnożenia i dzielenia; działania rachunkowe ułamkami zwyczajnemi; rachunek liczbami wielogatunkowemi, całemi i dziesiętnemi, z uwzględnieniem miar i wag austriackich, oraz ważniejszych zagranicznych.

Co dwa tygodnie zadanie.

Klasa II. tygodniowo 2 godziny.

Powtórzenie przedmiotu klasy I. Stosunki i proporcye; reguła trzech pojedyncza i składana; włoska praktyka; reguła łańcuchowa; rachunki odsetkowe; rachunki procentowe (Interessenrechnung).

Co dwa tygodnie zadanie.

Podręcznik: Arytmetyka Bączalskiego dla szkół realnych i przemysłowo-handlowych.

Klasa III. tygodniowo 2 godziny.

Reguła spółki pojedyncza i złożona; reguła mieszaniny; obliczenie eskontu weksli; obliczenie weksli zagranicznych (dewiz) według wiedeńskiej ceduły giełdowej; obliczanie efektów na giełdzie wiedeńskiej notowanych; rachunki kupna, sprzedaży i kosztów handlowych przy towarach; kalkulacje faktur pojedynczych i złożonych; obliczanie rachunków bieżących (Conto corrent) według metody niemieckiej, epoki i drabinkowej.

Co dwa tygodnie zadanie.

Podręcznika nie używano.

Nauka o handlu (*uczył p. Bol. Antoniewicz*).

Klasa II. tygodniowo 1. godzina.

Pojęcia ogólne o towarze, wartości, cenie, pieniądzach i kredycie; pomocnicy handlowi, pełnomocnik, prokurent. Spółki handlowe: jawna, komandytowa, akcyjna i niejawna. Pośrednicy handlowi: komisant, spedytor, stręczyciel, agent, konsul. Urządzenia handlowe: firma, rejestr handlowy, księgi handlowe, izby

handlowe, ustawa handlowa, sądy handlowe. Podział towarów: surowe, przerobione; przemysł wielki i domowy. Miary i wagi: system metryczny i miary sztukowe, urzędy cechownicze. Pieniądz, waluta: srebrna, złota, podwójna.

Klasa III. tygodniowo 1. godzina.

Podział handlu: import, export, transit; hurtowny, drobiazgowy, lądowy, morski, kolonialny, wschodni, kredyt i rodzaje: rzeczowy, osobisty i kupiecki; rzeczowy, ruchomy i hipoteczny. Papiery kredytowe; imienne i na okaziciela; pożyczki państwowe i miejskie; budżet; renta, losy, obligacje indemnizacyjne, emisja, konwersja. Listy zastawne, akcje bankowe, przewozowe, przemysłowe; obligi pierwszeństwa; dewizy, waluty i losy. O bankach: interes depozytowy, przekazowy, zastawniczy, hipoteczny, wymiany. Interesa giełdowe.

Podręczników nie używano.

Ćwiczenia kontowe (uczył p. Bol. Antoniewicz).

Klasa II. tygodniowo 1. godzina.

Dokumenty handlowe; Faktura: znaki monet i rozmiarów; rubrykowanie, przykłady; kopja faktur. List przewozowy dla woźnicy, kolejowy i wodny czyli konosament. Kwity i ostemplowanie; kwity w formie listu i sznurowe; kwity na gotówkę, towary, procenta. Weksle: sola weksel i tratta czyli weksel przekazowy; ostemplowanie; akcept, zlecenie, umiejscowienie, adres od wypadku, pokwitowanie, allonża; protest.

Podręcznika nie używano.

Buchalterya (uczył p. Bol. Antoniewicz).

Klasa III. tygodniowo 2. godziny.

Cel buchalteryi; wymagania kodeksu. Księgi pomocnicze kasowe; wekslowe: weksli do przyjęcia, do zapłacenia, terminatka, księgi kredytów otwartych; raport kasowy, inwentarz, kontrola. Księgi towarowe: magazynowa, zamówień, towarowa właściwa, komisowa, kalkulacyjna, kupna czyli faktur do zapłacenia, sprzedaży czyli faktur do przyjęcia; raport magazynowy; inwentarz, kontrola. Buchalterya pojedyncza; dwa sposoby prowadzenia; saldo conto, kontrola. Buchalterya podwójna, dwa

sposoby prowadzenia; kasa, memoryał, dziennik, księga główna. Bilans surowy, bilans, prace przedwstępne, zestawienie ostateczne. Przerobiono we wszystkich księgach przykład interesu jednomiesięcznego.

Podręcznika nie używano.

Korespondencya (*uczył p. Bol. Antoniewicz*).

Klasa III. tygodniowo 1. godzina.

Znaczenie i potrzeba korespondencji; wiadomości i przykłady potrzebne korespondentowi, forma listów handlowych, kopjał. Przepisy pocztowe i telegraficzne. Archiwum: rubrum, dziennik podawczy. Okólniki; listy w sprawach wekslowych; zawiadomienia o rachunkach; listy towarowe, informacyjne. Przerobiono w każdym dziale listy w języku polskim.

Podręcznika nie używano.

Geografia (*uczył p. W. Michna*).

Klasa I. tygodniowo 1 godzina.

Szczegółowe poznanie kraju rodzinnego i całej monarchii austriacko-węgierskiej w ogólnych zarysach pod względem stosunków fizycznych, topograficznych, etnograficznych i politycznych; poznanie Europy i innych części ziemi w zarysach ogólnych, nakoniec objaśniano o powszednich zjawiskach, pochodzących z kształtu, położenia i ruchu ziemi.

Klasa II. tygodniowo 1 godzina.

Szczegółowe poznanie krajów monarchii austriacko-węgierskiej pod względem ich produkcji, przemysłu i handlu, tudzież pod względem zwyczajów i obyczajów ich mieszkańców. Ogólne poznanie krajów Europy. Szczegółowe poznanie krajów środkowej i zachodnio-południowej Europy przedewszystkiem z uwzględnieniem ich przemysłu i handlu.

Kaligrafia (*uczył p. Henryk Waciega*).

Klasa I. tygodniowo 2 godziny.

Zaczęto pojedynczemi kreskami, uwydatniono różnicę jaką zachodzi między charakterem pisma polskiego i niemieckiego (me-

toda amerykańska, t. j. pisanie w takt) pojedyncze litery małego i wielkiego abecadła, inne możliwe, a używane kształty liter, cyfr i znaków pisarskich, pisanie całych zdań wielkiem i drobnem piśmem na jednej linii.

Podręcznik: Wzory Tarczyńskiego.

Klasa II. III. (*uczył p. L. Peszkowski*).

Powtórzenie ćwiczeń klasy I., rond francuski i inne ozdobne pisma.

Franciszek Kroehl,
Dyrektor.

Grono nauczycielskie szkoły handlowej.

Antoniewicz Bolesław Woysym, naczelnik rachunkowości i prokurent Banku galicyjskiego dla handlu i przemysłu, uczył: nauki o handlu, ćwiczeń kontowych, buchhalteryi i korespondencyi.

Celiński Roman, nauczyciel języka francuskiego.

Michna Wojciech, Dyrektor szkoły ludowej, uczył języka polskiego i geografii.

Ottmann Rudolf, kustosz biblioteki Jagiellońskiej, uczył języka niemieckiego.

Peszkowski L., nauczyciel szkół ludowych, uczył kaligrafii w klasie II. i III.

Stein Artur, kasyer filii Banku hipotecznego, uczył rachunków kupieckich.

Wacięga Henryk, nauczyciel szkoły ludowej, uczył kaligrafii w klasie I.

Wydział Zarządu szkoły handlowej.

WW. Teodor Baranowski, Prezes Izby handlowej, właściciel fabryki oleju, r. m., jako Przewodniczący.

Jan Geisler, naczelnik rachunkowości Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń, r. m., jako delegaci Rady miejskiej.

Albert Mendelsburg, Wice Prezes Izby handlowej i właściciel domu bankowego, r. m.

Ernest Stockmar, właściciel apteki r. m., jako delegaci Izby handlowo-przemysłowej.

Jerzy Goebel, Prezes kongregacji kupieckiej, właściciel handlu korzennego, r. m.

Jan Federowicz, właściciel handlu korzennego i składu win, r. m., jako delegaci kongregacji kupieckiej.

Franciszek Kroebl, szef biura towarzystwa wzajemnego kredytu, dyrektor szkoły.

Delegaci:

WW. Dr. Fryderyk Zoll, Prof. Uniwersytetu, r. m., jako delegat Ministerstwa oświaty.

Dr. Ferdynand Weigel, b. Prezydent miasta, adwokat krajowy, sekretarz Izby handlowo-przemysłowej r. m., jako delegat Wydziału krajowego.

KLASYFIKACYA UCZNIÓW

ZA ROK SZKOLNY 1888/9.

Klasa I.

Stopień I. z odznaczeniem: Menschik Ignacy (uczeń firmy J. Wentzl).

Mikulski Floryan.

Stopień I: Bzdyl Jan (uczeń firmy St. Feintuch).

Eisen Leopold.

Goldberg Schmerl.

Gross Saul.

Horowitz Salomon (uczeń firmy J. E. Horowitz).

Kryłoszański Emil.

Kwieciński Antoni (uczeń firmy Walery Leśniowski).

Lassociński Gustaw (uczeń firmy I. G. Berliński).

Ligęza Władysław (uczeń firmy Porębski & Zimler).

Leinkram Wolf.

Metallmann Chaskel.

Piekło Franciszek (uczeń firmy A. Suski).

Pinkusfeld Izrael.

Prokocimer Wolf (uczeń firmy A. Eisenschütz).

Podczaski Stanisław (uczeń firmy J. Wentzl).

Rieser Pinkus.

Springer Izaak.

Uebel Bogumił.

Zapałowicz Tomasz.

Trzem uczniom pozwolono poprawić po wakacjach z jednego przedmiotu, ośmiu uczniów nie uzyskało promocyi.

Klasa II.

Stopień I. z odznaczeniem: Sroczyński Ludwik.

Wyżykowski Tadeusz (uczeń Bazaru krajowego).

Stopień I: Baczyński Władysław (uczeń firmy Emil Schrott).

Bażan Erazm.

Bürstenbinder Izaak.

Cesarczyk Stanisław (uczeń firmy J. F. Fischer).

Długoszewski Stanisław.

Englaender Marek (uczeń firmy Nachman Englaender).

Gottlieb Salomon.

Kłodziński Mieczysław (uczeń firmy Mikuszewski & Zy-
Lazarewicz Tadeusz. [gadłowicz).

Łączyński Tadeusz (uczeń firmy W. Tomaszewski).

Ostiadel Henryk (uczeń firmy K. Niesiołowski).

Schiff Majer.

Strycharski Tadeusz.

Sulikowski Bolesław (uczeń firmy H. Schwarz).

Swoboda Władysław (uczeń firmy Juliusz Grosse).

Wajda Leon (uczeń firmy J. M. Goebel syn).

Walz Franciszek.

Walz Stanisław.

Zinner Józef.

Trzem uczniom pozwolono poprawiać po wakacyach z jednego przedmiotu, czterech nie uzyskało promocji

Klasa III.

Stopień I. z odznaczeniem: Drzewicki Jan (uczeń firmy W. Tomaszewski).
Łosztyn Bazyli. [szewski)

Zembaczyński Władysław.

Stopień I: Birtus Stanisław (uczeń firmy Angellus).

Kamecki Władysław.

Ryszard Stanisław.

Śliwiński Stanisław (uczeń firmy J. Jederowicz).

Śmieszkiewicz Franciszek.

Sotschek Henryk (uczeń firmy H. Sotschek).

Tomaszewski Kamil (uczeń firmy W. Tomaszewski).

Walicki Józef.

Czterem uczniom pozwolono poprawić po wakacyach z jednego przedmiotu — dwóch nie uzyskało promocji.